

JOURNAALTJE

STICHTING ONTWIKKELINGSSAMENWERKING N.O.–BRAZILIË

Secretariaat: Voordeltonk 74 – 5721HM Asten.
Telefoon: 0493-693545
Redactie: Greveslag 52, 6662 VC Elst (Gld).

Penningmeester: Bachstraat 20 – 6661CS Elst.
Rabobank Elst. Rek.nr. NL17RABO 0116 8924 12
Website: www.sonob.nl

Inhoud

- Van de voorzitter pag. 1
- Droogte in Alagoas pag. 2
- Bolsa familia pag. 2
- Watertanks pag. 2
- Een druppel op een gloeiende plaat? pag. 3
- Nieuws uit Alagoas pag 3
- Van de redactie pag 4

Woord van de voorzitter

Brazilië, een land in ontwikkeling.

Of: hoe de "Braziliaanse administratie" probeert grip te krijgen op het land.

Rond 1500 was Nederland nog geen staat. Geen eenheid.

Er waren steden, met hun eigen wetgeving en organisatie en daar tussen was het "platteland". Dat laatste werd bestuurd door een graaf of hertog.

Johan van Oldenbarnevelt met de overige "edelen en notabelen" hebben daar samen langzaam en met veel twist, ruzie en praten iets van gemaakt, het land dat wat we nu Nederland noemen.

In Brazilië is wetgeving en structuur grotendeels geïmporteerd vanuit Europa, met name vanuit Portugal en Nederland. Vandaar dat wetgeving (het formele deel) veel lijkt op de Europese.

De Braziliaan uit 1500 is er nauwelijks meer. Door verovering van de Spanjaarden en Portugezen van Zuid Amerika is de oorspronkelijke bevolking gedecimeerd. Naast moordpartijen waren het vooral ziektes en bacteriën, meegebracht door de Europeanen, die er voor gezorgd hebben dat de oorspronkelijke bevolking gedecimeerd is.

Brazilianen zijn dus hoofdzakelijk geïmporteerde Europeanen en later vrijgelaten slaven uit Afrika. Daarnaast zijn er nog een

handvol oorspronkelijke bevolkingsgroepen, de Indianen. Deze mengelmoes heeft zich langzaam ontwikkeld tot de huidige Braziliaan, waarvan er nu zo'n 200 miljoen zijn. Assimilatie, kruising tussen de vele soorten blanken en negers heeft een mengelmoes opgeleverd van wit naar zwart. En alles daartussen. Aangevuld met Aziaten is dat nu de Braziliaan.

Nu wordt langzaam, in dit immense land, de overheidsadministratie op orde gebracht en handen en voeten gegeven. Regelgeving van bovenaf, implementatie per staat en stad.

Onze Lourdes, die Novo Horizonte aanstuurt, krijgt hier nu mee te maken. Na de Bolsa Familia, de methode om de armen te steunen en rechtszekerheid te bieden, komt ook de controle op banken en het geldverkeer, met name het internationale geldverkeer. Geld, dat wij als SONOB vanuit Nederland sturen, ten behoeve van de diverse projecten, moet verantwoord worden. Waar komt dat geld vandaan, wie stuurt je zomaar geld, waarom, wat is de tegenprestatie. En als die er niet is, dan is dat raar en wat gebeurt er met dat geld. Hoe verantwoord je dat in Brazilië. Dat moet je leren en daar is o.a. een administratie en verantwoording voor nodig. Een "boekhouder/administrateur" kan daarbij helpen. Als je de verantwoording niet helemaal goed doet dan krijg je de centen niet van de bank. Maar gelukkig hebben wij met Lourdes te maken, die ook dit perfect zal oplossen.

Ook dit hoort bij ontwikkelingsamenwerking. En dat plan je niet echt van te voren, als ik eerlijk ben.

Maar de projecten gaan wel door, onder andere het keukenproject waarvoor zulke mooie bedragen binnenkomen. Ook daarvan houden wij u op de hoogte.

Wordt vervolgd.

John van Dijk

Droogte in Alagoas

Nee, gelukkig is Alagoas niet weer het slachtoffer van grote droogte, zoals dat eerder in het jaar wel het geval was. Ruim een maand geleden kwam aan een zeer lange periode van grote droogte (ruim 6 maanden) gelukkig een einde. In ons vorig Journaaltje heeft u daar uitgebreid over kunnen lezen.

De reden waarom ik u dit artikel voorleg is de volgende: In de krant van Alagoas, de Gazeta de Alagoas stond een paar weken geleden een interessant artikel waarin men sprak over plannen, die de regering ten uitvoer wilde brengen om de problemen van een komende droogteperiode tijdig het hoofd te kunnen bieden. Dit programma heet: Water voor iedereen. Voor dit ambitieuze plan heeft men in de staten van Noordoost Brazilië ruim R\$ 750.000.000,= (ongeveer €240.000.000,=) nodig. Gouverneur Vilela heeft ervoor gezorgd dat er geld vrijgemaakt gaat worden voor mobiele installaties waarmee water zodanig kan worden behandeld dat het voor drinkwater kan doorgaan. Men is van plan om totaal zo'n 15 van die mobiele installaties aan te schaffen. Men heeft zelfs plannen om het niet daarbij te laten en niet 15 maar 30 van deze mobiele installaties te laten bouwen. In Alagoas zijn nogal wat mensen in periodes van droogte aangewezen op water dat ze soms van heel ver moeten halen uit putten, rivieren en stuwmeren. Dit water is echter niet geschikt voor menselijke consumptie en veroorzaakt vaak ernstige ziektes. Zo is Alagoas een week of 4 geleden getroffen door een uitbraak van ernstig vorm van diarree met zelfs zo'n dikke 50 dodelijke slachtoffers. De

regering weet, dat in het Noordoosten nagenoeg elk jaar een droogteperiode komt en nu zegt men te gaan proberen zo goed mogelijk voorbereid te zijn op wat zeker komen gaat.

Henk van Hoof

Bolsa família

Een uitkering voor de allerarmsten

In 2006 heeft president Lula van Brazilië als een van zijn eerste politieke daden een soort van uitkering ingevoerd, waarmee hij wilde proberen wat te doen aan de grote armoede van velen in zijn land. Op dit moment profiteren zo'n 12 miljoen Brazilianen van deze beurs. Men heeft voor het krijgen van die uitkering voorwaarden gesteld: Zo moet het inkomen onder het minimum liggen en men

moet in huis wonende kinderen naar school sturen. Dat laatste is dan ook meteen het tweede speerpunt van het programma Bolsa família. Inmiddels zijn we een aantal jaren verder en zijn er wat onderzoeken gedaan om de effecten van deze beurs voor de allerarmsten in kaart te brengen. Een van de meest positieve gevolgen van genoemd programma is dat de kindersterfte aanzienlijk is gedaald. Ook hebben mensen beter toegang tot gezondheidszorg. Eindelijk weer een lichtpuntje voor de armen van het Noordoosten van Brazilië.

Henk van Hoof

Watertanks

Een weldaad voor velen

In eerdere journaaltjes vertelden wij u over watertanks die SONOB met uw steun heeft kunnen laten bouwen in de staat Alagoas. In deze tanks vangt men in periodes dat het regent regenwater op via goten. Gezinnen

(bestaande uit b.v. 5 personen) die een watertank hebben kunnen een maand of 6 vooruit. Het is natuurlijk wel opletten gebazen en waterverbruik zoals wij dat kennen is daar absoluut niet im Frage. Het hebben van een watertank is een grote weldaad vertelt een van de gelukkigen, die onlangs zo'n

watertank mocht ontvangen. *"Als het voorheen regende sjouwde ik met emmers, bakken, ja met alles waar water in kon worden opgevangen. En als de droogte kwam was dat water binnen enkele weken helemaal op. We waren dan steeds aangewezen op water uit putten, rivieren, poelen etc., waaruit ook het vee kwam drinken. Dat water was slecht van kwaliteit en het had een vieze leem-smaak. Ik schaamde me om het iemand die bij mij op bezoek kwam aan te bieden. Maar ik had niets anders. Met mijn cisterna heb ik dat probleem gelukkig niet meer. Alleen god weet hoe gelukkig ik nu ben".*

Zo zie je maar weer. Met een eenvoudig middel als een watertank is een groot probleem opgelost.

En tot mijn grote vreugde, las ik in de krant van Alagoas, dat ook de regering het nut van cisterna's inziet. De komende jaren zal die regering er werk van maken om voor zoveel mogelijk mensen geschikt drinkwater beschikbaar te hebben.

Henk van Hoof

Een druppel op een gloeiende plaat? Om de drommel niet

Onlangs las ik in de krant van Alagoas een opmerkelijk bericht, dat ons als SONOB heel blij maakt. Sonob begon in 1981 via Nederlandse missiezusters van de orde der Franciscanessen van de H. Franciscus, in Alagoas, met hulp aan de armen. Brazilië kende toen een hoog kindersterftecijfer, dat in het straatarme Noord-Oosten het hoogst was van alle 27 Braziliaanse staten. Onder andere

via z.g moederclubs, waar arme moeders tijdens hun zwangerschap begeleid werden, via programma's als multimistura en steun aan crèches enz. enz. enz. hebben wij een bijdrage mogen en kunnen leveren aan de verbetering van de levenskansen van de armen en natuurlijk vooral van de kinderen. Natuurlijk beseffen wij maar al te goed, dat de Braziliaanse overheid het leeuwendeel hiervan voor haar rekening heeft genomen, maar wij denken, dat zij zich daarbij ook heeft laten leiden door de resultaten van organisaties als

de onze. Zonder uw niet aflatende geldelijke steun, privé of als organisatie, waren wij in staat onze ontwikkelingswerkers te voorzien van het geld om de armen te steunen. Zaken als deze kosten veel tijd, maar dat uw steun blijkbaar niet voor niets is geweest moge blijken uit onderstaand artikel uit de krant van Alagoas: De Gazeta de Alagoas.

"In Brazilië is in de periode van 1990 -2010 het kindersterftecijfer met 77 % gedaald. Toch waren er in die periode 216.000 geregistreerde sterfgevallen. In de laatste 3 jaar (2010 - 2012) daalde het cijfer met 9%. Het kindersterftecijfer daalde in 2010 naar 18.6 sterfgevallen per 1000 kinderen. In 2012 was dit cijfer zelfs gedaald tot 16, 9 sterfgevallen per 1000 kinderen. Dit bleek uit de cijfers van Unicef, die gisteren werden gepubliceerd. Volgens dit verslag was dit een van de meest in het oog springende gebeurtenissen op het gebied van gezondheid gemeten in 196 landen. Voor kinderen die jonger zijn dan één jaar was de daling tussen 1990 en 2010 75%. In dezelfde periode daalde het sterftecijfer van pasgeborenen met 68%.

Henk van Hoof

NIEUWS UIT ALAGOAS

Lourdes is niet zo'n schrijfster, maar als ze in de pen klimt komt er plotseling een hoeveelheid informatie, waar we erg vrolijk van wor-

den. Dan merken we weer, dat Novo Horizonte leeft en uw bijdragen en ons werk nog steeds een enorme hulp voor onze vrienden in Alagoas zijn. Deze keer begint haar mail echter niet al te vrolijk, ze schrijft;

Deze weken is de Braziliaanse Overste bij het verlaten van de bank beroofd van haar tas. Naast persoonlijke spullen is zij het chequeboek, de bankpas en R\$ 1.500 aan contanten kwijt. Grote consternatie natuurlijk! Verder heeft Lourdes het over de enorme bureaucratie waar Novo Horizonte mee te maken heeft als gevolg van nieuwe belastingwetgeving. Maandelijks moeten maar liefst vijf uitgebreide verklaringen en aangiften worden ingediend, zelfs door organisaties zonder winst oogmerk of personeel. Bij in gebreke blijven of te late indiening volgt meteen een boete van R\$ 500 per geval en een persoonlijke aantekening voor de voorzitter en de boekhouder. John van Dijk schreef daar al wat over. Probeer zo maar eens een organisatie van vrijwilligers uit de plattelandsbevolking te draaien. Voorlopig hebben we maar groen licht gegeven voor het inhuren van een professionele boekhouder!

Maar er was veel meer goed nieuws en wel over de lopende projecten.

Zo is er het **keukenproject**, waarbij de keukens in de trainingscentra en op de Clube de Mães worden aangepast aan de nieuwste eisen, die gesteld worden bij commercieel gebruik. Van het aanloopbedrag is in Paus Preto (Monteirópolis) de keuken betegeld en een klein verkooppunt ingericht. In de Clube de Mães zijn de wanden en de vloer hersteld, de elektrische bedrading is vervangen en het toilet is verbouwd en in Palmeira dos Índios (Xucurus) is de keukeninrichting vervangen en aangevuld en ook de elektrische bedrading is gerenoveerd. Er moet nog veel gebeuren, maar deze start mag er zijn!

De **kaderleden** van Novo Horizonte zijn meerdere malen een weekend op Xucurus

geweest voor diverse cursussen. Zo is een cursus "Spreken in het Openbaar" gegeven, er is een cursus geweest over de fabricage van truffels en voedselhygiëne, er is gewerkt aan groepsvorming en inter-persoonlijke relaties en er staat een blok Financieel Beheer op de rol. Alle cursussen worden begeleid door specialisten op het betrokken gebied.

In Boqueirão, Paus Preto en de Serra das Viúvas zijn **laptops** en printers geplaatst. Hierdoor krijgen de mensen de gelegenheid zich verder te bekwamen in het gebruik van computers en deze kunnen meteen ook worden gebruikt voor de administratie van de verschillende commerciële activiteiten. Aan internet wordt gewerkt!

Het project "**Crescer Feliz**" (Gelukkig Op-groeien), waarbij straatjeugd een á twee keer per week wordt opgevangen en via spel, lezen en creatieve bezigheden wordt bijgeschoold en geresocialiseerd gaat voort, dankzij de vrijwilligers in de gemeenschappen van Xucurus en Boqueirão. Xucurus kampt wel met een sterke wisseling in de opkomst van de jeugd. Daarom wordt geprobeerd om de gemeenschap nog meer bij het project te betrekken.

De **bijengroepen** werken onder leiding van de overheidsorganisatie Sebrae aan verdere onderlinge samenwerking en verbetering van de productiemethoden. Uiteindelijk kan dit tot een coöperatie gaan leiden.

De belangstelling voor het werk van Novo Horizonte in de regio groeit en op dit moment wordt daarom gewerkt aan het opstarten van een nieuwe groep. Deze komt in het gehucht Pariconha in de gemeente Água □ Branca. Er zijn al een aantal voorbereidende bijeenkomsten geweest en het enthousiasme is groot!

Kortom; Het werk van Novo Horizonte leeft, dankzij U!

Jos Livius

Woord van de redactie

Binnenkort gaat een van de bestuursleden van Sonob naar Noord-Oost Brazilië waar hij een bezoek brengt aan diverse projecten. In het komende Journaaltje (december) zullen we hiervan verslag doen.

Wij danken wederom de sponsors van het Journaaltje, met name het ROC Ter AA in Helmond voor het belangeloos drukken van het Journaaltje en Beheermaatschappij Van der Loo BV, Markt 10, 5721 GE te Asten voor het beschikbaar stellen van de enveloppen voor de verzending van het Journaaltje.